

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/22/2019
Identifikačné číslo spisu:	2716202860
Dátum vydania rozhodnutia:	31.03.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:2716202860.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: MARFIN S.R.L., číslo zápisu v ekonomicko - administratívnom registri Talianskej republiky: MN-161438, so sídlom Gazoldo degli Ippoliti, (MN) Via Bresciani 16, 46040, Talianska republika, zastúpeného SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., AK so sídlom so sídlom Štefánikova 8, Bratislava, IČO: 36 853 186, proti žalovanej: Slovenská republika konajúca prostredníctvom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, o zaplatenie 956.720,36 eur, vedenom na Okresnom súde Skalica pod sp. zn. 7C/147/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 30. júla 2018 sp.zn. 24Co/6/2018, takto

rozhodol:

Dovolenie odmieta.

Žalovanej voči žalobcovi nepriznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Skalica (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 7C/147/2016-302 zo dňa 12. septembra 2017 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca voči žalovanej domáhal zaplatenia sumy 956.720,36 eur titulom škody vzniknutej nesprávnym úradným postupom a priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

1.1 V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobca odôvodnil žalobu tým, že dodával ako predávajúci oceľový materiál spoločnosti METALCO HOLÍČ, s.r.o., ktorá platila za dodaný tovar riadne a včas. Od januára do apríla 2012 objednal METALCO HOLÍČ, s.r.o. u žalobcu dodanie oceľového materiálu, ktorý žalobca dodal, ale uhradený nebol. Vyšetrovateľ OR PZ v Skalici, odbor kriminálnej polície začal trestné stíhanie pre zločin poškodzovania veriteľa a orgány činné v trestnom konaní (ďalej len „OČTK“) informovali žalobcu o vypátraní tovaru dodaného spoločnosti METALCO HOLÍČ, s.r.o. Podľa žalobcu sa tovar nachádzal v skladoch tretej osoby v Trnave a v Holíči a jeho splnomocnenec podal podnet na OR PZ v zmysle § 89 ods. 1 TP na jeho zaistenie. OČTK o jeho podnete nerozhodli a na základe jeho podnetu na Krajskú prokuratúru v Trnave (ďalej len „KP TT“) z 04.12.2012 na preverenie zákonnosti postupu vyšetrovateľa OR PZ prokurátor KP TT vo vyjadrení z

17.12.2012 vyhodnotil podnet za čiastočne dôvodný v časti nerešpektovania pokynu prokurátora z 05.06.2012 realizovať zaist'ovacie úkony. Krajský prokurátor dal pokyn okresnému prokurátorovi uložiť policajnému orgánu pokyn na vykonanie zaist'ovacích úkonov. Podľa žalobcu vyšetrovateľ OR PZ v Skalici ignoroval pokyn prokurátora, materiál nezaistil, nevykonan ani podrobný súpis jednotlivých produktov, síce mal vedomosť o mieste, kde sa tovar nachádza, čím žalobcovi vznikla škoda 956.720,36 eur zodpovedajúca neuhradeným faktúram za dodaný materiál. Podľa žalobcu sa vyšetrovateľka svojou nečinnosťou dopustila nesprávneho úradného postupu. Odvolávajúc sa na § 15 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. požiadal žalobca listom z 30.12.2015 MV SR na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktoré vyhodnotilo žiadosť za nedôvodnú. Dňa 22.10.2015 došlo k dohode o vine a treste s osobami obvinenými v trestnom konaní a žalobca bol spolu s ostatnými poškodenými odkázaný s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

1.2 Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania preukázané, že žalobca predával spoločnosti METALCO HOLÍČ, s.r.o. oceľový materiál. Spoločníci predmetnej spoločnosti previedli svoje obchodné podiely na spoločnosť SAM Sk, s.r.o. V období od januára 2012 do apríla 2012 objednala METALCO HOLÍČ, s.r.o. u žalobcu oceľový materiál, ktorý žalobca dodal, ale objednávateľ za tovar nezaplatil. Z obsahu faktúr doložených žalobcom mal súd preukázané, že žalobca dodal tovar v celkovej sume 956.720,36 eur. Okresné riaditeľstvo PZ v Skalici, odbor kriminálnej polície uznesením č.k. ČVS: E. z 26.04.2012 začal trestné stíhanie za zločin poškodzovania veriteľa z dôvodu, že doposiaľ neustálený páchatel' konajúci za METALCO HOLÍČ, s.r.o. od 01.01.2012 do vydania uznesenia postupne zmenšoval majetkovú podstatu spoločnosti METALCO HOLÍČ, s.r.o. tým, že časť majetku spoločnosti prevádzal na ďalšie osoby, neuspokojoval svoje záväzky vo vzťahu k dodávateľom, maril uspokojenie žalobcu ako svojho dodávateľa a spôsobil mu škodu 629.818,50 eur. Dňa 30.05.2012 doručil žalobca ako poškodený podnet na OR PZ v Skalici, odbor kriminálnej polície na zaistenie hnutelných vecí podľa § 89 ods. 1 TP. Listom z 04.12.2012 podal žalobca podnet na KP TT na preskúmanie zákonnosti postupu vyšetrovateľa OR PZ v Skalici a OP v Skalici, v ktorom uviedol, že OČTK vypátrali tovar, vyhotovili o tom videozáznam a on ako poškodený podal podnet na zaistenie hnutelných vecí a vydanie vecí, pritom o jeho podnete OR PZ ani OP v Skalici nerozhodli. KP TT listom z 17.12.2012, doručeným advokátovi žalobcu 02.01.2013, reagovala na podnet z 04.12.2012 potvrdiac, že dňa 01.06.2012 bol na Okresnú prokuratúru Skalica doručený podnet poškodeného na zaistenie a následné vydanie hnutelných vecí. KP TT zistil, že prokurátor okresnej prokuratúry vydal pokyn dňa 05.06.2012 a uložil bezodkladne realizovať zaist'ovacie úkony vo vzťahu k veciam pôvodne vo vlastníctve METALCO HOLÍČ, s.r.o. Na tento podnet okresného prokurátora reagoval riaditeľ odboru kriminálnej polície OR PZ Skalica vyjadrením z 18.06.2012 tak, že nakoľko vykonanie zaist'ovacích úkonov vyžaduje značné finančné náklady pre KR PZ Trnava, bol so situáciou oboznámený štatutár KR PZ Trnava a sú analyzované možnosti realizácie. V správe je uvedené, že nebolo možné zaistiť materiál priamo v skladových priestoroch a ani ponechať ho na mieste, lebo materiál je v prenajatých priestoroch u iných spoločností, za prenájom je uhrádzaná suma a materiál by po zaistení prešiel pod správu PZ, ale následná úhrada za skladové priestory by bola v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní. KP TT v odpovedi na podnet ďalej oznámil, že riaditeľ OR PZ Skalica listom z 30.07.2012 požiadal KR PZ Trnava zriadiť špeciálny vyšetrovací tím a navrhol určiť vecnú príslušnosť Úradu boja proti korupcii. V závere KP TT vyhodnotil podnet za dôvodný v časti nerešpektovania uloženého pokynu prokurátora z 05.06.2012 policajnými orgánmi, ktorým uložil neodkladne realizovať zaist'ovacie úkony. Zároveň informoval, že uložil prokurátorovi Okresnej prokuratúry neodkladne zabezpečiť realizáciu pokynu z 05.06.2012. Spoločnosť METALCO GROUP s.r.o. (pôvodne METALCO HOLÍČ, s.r.o.) bola dňa 21.06.2012 vymazaná z obchodného registra v dôsledku zlúčenia so spoločnosťou CBN-SOBRANA, s.r.o., na ktorej majetok bol vyhlásený konkurz.

1.3 Žalobca doručil žalovanej dňa 31.12.2015 žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej vyšetrovateľom PZ pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom. Žalovaná na žiadosť reagovala odpoveďou z 16.05.2016, v ktorej vyhodnotila žiadosť za nedôvodnú. Vo vyjadrení uviedla, že prokurátor Okresnej prokuratúry v Skalici dal 05.06.2012 v zmysle § 89 TP pokyn na vykonanie zaist'ovacích úkonov, dňa 15.06.2012 bolo kontaktované ekonomické oddelenie KR PZ v Trnave. Následne bolo OR PZ v Skalici oznámené, že nie je možné vykonať zaistenie z technických

dôvodov, z dôvodu neúmerňých finančných nákladov, pričom bola vylúčená možnosť zaistenia materiálu v súčinnosti so žiadateľom, lebo by došlo k porušeniu zásady rovnosti strán. O tejto skutočnosti bola upovedomená Okresná prokuratúra v Skalici dňa 18.06.2012.

1.4 Z obsahu rozsudku č.k. 4T/156/2015-2314 zo dňa 26.04.2016 súd prvej inšťancie zistil, že dňa 26.04.2016 bola schválená dohoda o vine a treste medzi prokurátorom a obvinenými O., S., J. G., B. G.. V rozsudku je uvedené, že obv. G. po dohode s obv. P. s motívom získať areál spoločnosti METALCO Holíč, s.r.o. a s vedomím získania tovarových zásob oslovil v máji 2011 obv. O., aby cez firmu SAM, s.r.o. vstúpil do METALCO, s.r.o., čo aj urobil. V METALCO, s.r.o. ostal pracovať ako riaditeľ obv. P., ktorý naďalej objednával dodávky tovarov s vedomím, že ich nezaplatí. V apríli 2012 obv. G. požiadaval obv. O. o prevod tovarových zásob z METALCO, s.r.o. na ďalšie spoločnosti. Od 12.04.2012 do 24.05.2012 boli zrealizované fiktívne predaje tovarových zásob materiálu z METALCO Holíč, s.r.o. na spoločnosti bez hospodárskej reality. V rozsudku je uvedené, že pri prevodoch materiálu z METALCO, s.r.o. bol materiál uskladnený v skladových priestoroch v Trnave a Leopoldove, čo zabezpečovali obv. G. a P. majúci vedomosť, že sa tovar nebude platiť. Týmto konaním obvinení zmenšili majetok METALCO, s.r.o., zmarili uspokojenie jej veriteľov, spôsobili im škodu vo výške neuhradených záväzkov 2.891.664,24 eur, pri žalobcovi išlo o škodu v sume 956.720,36 eur. Poškodení boli odkázaní na náhradu škody na občianske súdne konanie. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 26.04.2016 u odsúdených O., S., B. G., J.G. a rozsudkom č.k. 4T/156/2015-2348 z 05.05.2016, právoplatným dňa 29.06.2016 bol obž. P. uznaný vinným.

1.5 Z obsahu úradného záznamu Prezídia policajného zboru, národná kriminálna agentúra národná jednotka finančnej polície (ďalej len „NKA“) z 08.07.2016 mal súd prvej inšťancie preukázané, že vyšetrovateľom PZ NKA nebolo vykonané žiadne zaistenie materiálu, lebo materiál bol z METALCO Holíč, s.r.o. rozpredávaný do mája 2012 a vyšetrovací spis im bol doručený až 24.01.2013 a vyšetrovateľom bol pridelený dňa 31.01.2013.

1.6 Súd prvej inšťancie mal na základe žalovanou uplatnenej námietky premľčania za to, že právo žalobcu na náhradu škody sa premľčalo za tri roky od dňa podania trestného oznámenia 24.04.2012, t.j. k premľčaniu došlo najneskôr 24.04.2015, pričom žalobca žiadal o predbežné prejednanie žalovanú listom doručeným 31.12.2015 a žalobu doručil na súde dňa 01.06.2016.

1.7 Súd prvej inšťancie ďalej poukázal na to, že žalobca nepreukázal svedeckými výpoveďami Ing. O. a JUDr. T., že by sa v skladoch nachádzal všetok materiál, za ktorý si uplatnili škodu v sume 956.720,36 eur.

1.8 Súd prvej inšťancie sa poukazom na to, že žalobca sa domáha v tomto konaní úhrady sumy titulom nesprávneho úradného postupu a v inom civilnom konaní zapltenia tej istej výšky škody titulom škody spôsobenej protiprávnym konaním fyzických osôb, vyporiadal aj s otázkou príčinnnej súvislosti v prípade objektívnej zodpovednosti štátu za škodu. Zo skutkových okolností tohto prípadu mal preukázané, že k škode primárne došlo nezaplatením faktúr dodávateľovi tovaru a preto nenastala zodpovednosť štátu za škodu.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo dňa 30. júla 2018 sp.zn. 24Co/6/2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inšťancie a žalovanej priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že súd prvej inšťancie vzhľadom na vykonané dokazovanie riadne zistil skutkový stav, vec správne právne posúdil. Súd prvej inšťancie sa dostatočne zaoberal všetkými podmienkami, ktoré musia byť splnené na vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pri výkone verejnej moci a v napadnutom rozsudku vyložil, z akého dôvodu zákonom požadované predpoklady pre vznik tejto zodpovednosti v danom prípade neboli naplnené. K námietkam žalobcu vo vzťahu k premľčaniu, odvolací súd poukázal na to, že mu v dôsledku absencie zákonných predpokladov na priznanie náhrady škody nevzniklo právo, je preto nadbytočné zaoberať sa otázkou posúdenia námietky premľčania, keďže neexistujúce právo sa nemôže premľčať.

2.1 Spornou bola v prejednávanej veci otázka existencie príčinnej súvislosti ako základného predpokladu pre vznik zodpovednosti žalovanej za škodu. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru o neexistencii príčinnej súvislosti medzi ujmou žalobcu a postupom OČTK. Odvolací súd považoval za opodstatnené závery súdu prvej inštancie, že nezaplatenie kúpnej ceny žalobcovi za dodaný oceľový materiál, vylučovalo príčinnú súvislosť medzi neskorším nezaistením oceľového materiálu a ujmou žalobcu. Vzhľadom na tento postup vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ v Skalici, by ujma na strane žalobcu vznikla aj keby žalobca nepodal trestné oznámenie na konateľov METALCO HOLÍČ, s.r.o. a aj keby žalobca nepodal podnet na zaistenie hnutelných vecí. Rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá mala za následok vznik ujmy žalobcu spočívajúcu v nezaplatení kúpnej ceny za dodaný tovar, tak bolo fyzickými osobami spáchanie zločinu poškodzovania veriteľa. Táto príčina bola daná aj keby nebolo odhalené, kto je páchatelom trestného činu. Preto bola výlučnou príčinou, ktorá spôsobila žalobcovi ujmu, čo zároveň vylučuje ako príčinu vzniku tejto ujmy postup OČTK spočívajúci v nezaistení tovaru dodaného žalobcom. Odvolací súd zastával názor, že k vzniku škody u žalobcu nedošlo v priamej príčinnej súvislosti s postupom OČTK, ale v priamej príčinnej súvislosti s trestnou činnosťou O., S., B. G. a J. G., za ktorú boli odsúdení rozsudkom Okresného súdu Skalica č. k. 4T/156/2015-2314 zo dňa 26.04.2016.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej len „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

3.1 Dovolanie odôvodnil právnou otázkou, ktorá nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu doposiaľ vyriešená „či zodpovedá štát za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom v trestnom konaní, ak bol pôvodný škodlivý následok trestného činu odstránený, avšak následným neprávnym úradným postupom bol spôsobený vznik škody rovnakého rozsahu a na rovnakom predmete.“

3.2 Dovolateľ poukázal na to, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie na názore, že ak páchatel spôsobí škodu trestným činom, ide o výlučnú príčinu škody, čo vylučuje ako príčinu vzniku škody postup OČTK spočívajúci v následnom úradnom postupe. Škoda spôsobená páchatelom trestného činu a škoda spôsobená nesprávnym úradným postupom sú dve samostatné príčiny vzniku škody, ktoré pôsobili z časového hľadiska následne, z kauzálneho hľadiska však časová následnosť dvoch rozdielnych príčin nemá na posúdenie kauzality vplyv. V momente vypátrania tovaru, ktorého vlastníkom bol žalobca, došlo k odstráneniu pôvodného škodlivého následku, teda k prerušeniu príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom a spôsobenou škodou. Po odstránení prvotného škodlivého následku trestného činu bola na rovnakom predmete spôsobená nová škoda, ako autonómny následok nesprávneho úradného postupu. Štát zodpovedá za škodu, ktorá bola spôsobená jeho nesprávnym úradným postupom v trestnom konaní aj vtedy, ak zavinil vznik škody rovnakého rozsahu a na rovnakom predmete ako páchatel trestného činu, pokiaľ štát pôvodnú príčinu škody spôsobenú páchatelom trestného činu odstránil. Tým, že štát nadobudol možnosť nakladať s majetkom poškodeného, mal a mohol mu tento majetok vydať alebo zaistiť. To však v dôsledku nesprávneho úradného postupu nevykonával, čím došlo k prerušeniu príčinnej súvislosti medzi pôvodným skutkom páchatelov a škodou, ktorá poškodenému vznikla ako následok nesprávneho úradného postupu. Uplatnená škoda z tohto dôvodu nevznikla v príčinnej súvislosti s trestným činom páchatelov, ale až v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom, ako so samostatnou príčinou vzniku škody, bez existencie ktorej by škoda nevznikla.

3.3 Skutok páchatelov bol prvotnou príčinou vzniku pôvodnej škody dovolateľa, keď v danom čase mu neboli uhradené faktúry, a zároveň nemohol nakladať s tovarom v jeho vlastníctve, ktorý páchatelia premiestnili na neznáme miesto. Na tomto mieste ho polícia vypátrala a mala ho buď vrátiť žalobcovi alebo zaistiť, k čomu však v dôsledku nesprávneho úradného postupu nedošlo. Škoda spôsobená nevydaním tovaru bola zapríčinená nesprávnym úradným postupom. Táto škoda vznikla výlučne v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom OČTK, bez ktorého by ku škode nedošlo. Pritom v liste KP TT zo dňa 17.12.2012 krajský prokurátor výslovne konštatoval, že dňa 05.06.2012 vydal OČTK pokyn podľa § 230 ods. 2 písm. a) TP bezodkladne vykonať zaistovacie úkony podľa § 89 TP,

ktorý nebol Okresnou prokuratúrou v Skalici rešpektovaný a že tento postup bol nezákonný. Z tohto dôvodu nemožno uvedený prípad považovať ani za následnú príčinu posudzovanú ako potenciálna kauzalita v zmysle čl. 3:104 PETL, keďže v posudzovanom prípade nepôsobili na rovnaký predmet dve príčiny za sebou. O takú situáciu by išlo vtedy, ak by bol tovar premiestnený alebo ukradnutý bez toho, aby bol vypátraný OČTK. V danom prípade však došlo najprv k nesprávnemu úradnému postupu a až následne k premiestneniu tovaru, čo spôsobilo jeho nevydanie. Z uvedených dôvodov nemali sudy posudzovať príčinnú súvislosť medzi škodou spôsobenou neuhradením faktúr a nesprávnym úradným postupom, ale príčinnú súvislosť medzi nezaistením vypátraného tovaru a škodou, ktorej náhradu si dovolateľ uplatnil.

3.4 Dovolaťel žiadal, aby Najvyšší súd SR zmenil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu tak, že rozsudok súdu prvej inštancie zmení tak, že žalobe vyhovie a dovolateľovi prizná nárok na náhradu trov konania.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu poukázala na to, že v listinách zo dňa 28.11.2013 a 21.04.2014 označených ako „poistné plnenie: 000010307108 INTESA SANPAOLO SPA Taliansko“, ktoré predložil dovolateľ je ako dlžník uvedená spoločnosť METALCO HOLÍČ s.r.o. Podľa žalovanej uvedené listiny preukazujú, že škoda, ktorá je predmetom konania bola spôsobená spoločnosťou METALCO HOLÍČ s.r.o. Z úradného záznamu Prezídia PZ zo dňa 08.07.2016 vyplýva, že nebolo vykonané zaistenie materiálu, pretože materiál bol zo spoločnosti METALCO HOLÍČ s.r.o. rozpredaný do mesiaca máj 2012, teda nemohlo prísť k vráteniu tovaru. Žalovaná zotrvala na svojom vyjadrení, že z trestného konania vyplýva, že tovar bol zo skladov odvezený už pred podaním návrhu na zaistenie vecí, a teda údajný nesprávny úradný postup nemôže byť príčinou vzniku škody, ktorá nastala už pred tým, ako k nemu malo vôbec dôjsť. Žalovaná navrhla dovolanie odmietnuť, resp. zamietnuť.

5. Dovolaťel vo vyjadrení k vyjadreniu k dovolaniu zotrval na svojom dovolaní. Poukázal na to, že úradný záznam Prezídia PZ zo dňa 08.07.2016 je v rozpore s inými dôkazmi vykonanými v konaní, t.j. výpoveďou svedkov a listom KP TT zo dňa 17.12.2012, ktorý potvrdil, že počas mesiaca jún 2012 boli vykonávané úkony smerujúce k zaisteniu tovaru. Úradný záznam je v rozpore s potvrdením KP TT, ktoré deklaruje, že zo strany vyšetrovateľa došlo k nesprávnemu úradnému postupu.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie ako neprípustné treba odmietnuť.

7. V zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

8. Dovolaťel vyvodzoval prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. b) CSP „či zodpovedá štát za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom v trestnom konaní, ak bol pôvodný škodlivý následok trestného činu odstránený, avšak následným nesprávnym úradným postupom bol spôsobený vznik škody rovnakého rozsahu a na rovnakom predmete.“

9. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo

rozhodnutie odvolacieho súdu, i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní. Dovolací súd je viazaný len tým, ako dovolateľ právnú otázku nastolí, nie už tým, pod ktoré písmeno § 421 CSP ju podradí.

10. V prejednávacom spore sa žalobca domáhal voči žalovanej náhrady škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z. z dôvodu nesprávneho úradného postupu. Dovolací súd v prvom rade poukazuje na to, že prax dovolacieho súdu je vo výklade príčinnej súvislosti dlhodobo jednotná. Zhodne ustálila, že vzťah príčiny a následku musí byť priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí ak je iba sprostredkovaný. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nevzniká. Príčinou škody môže byť len skutočnosť, bez ktorej by škodný následok nevznikol. Pritom nemusí ísť o príčinu jedinú, stačí, ak ide o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom následku, o ktorého odškodnenie ide, no musí ísť o príčinu podstatnú.

11. Zákon č. 58/1969 Zb. nevysvetľuje vzťah príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. V právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach; vyriešenie tejto otázky preto nemožno uložiť znalcovi (ten môže poskytnúť len odborné podklady, z ktorých súd pri zisťovaní skutkového stavu veci vychádza). Právnym posúdením je vymedzenie, medzi akou ujmou (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda, za ktorú je náhrada požadovaná. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmou poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (R 21/1992). V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu (rozsudok najvyššieho súdu z 30. júna 2010 sp. zn. 5Cdo/126/2009).

12. Najvyšší súd v uznesení z 31. januára 2012 sp. zn. 6MCdo/11/2010 uviedol, že „príčinná súvislosť (kauzálny nexus) je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. Vyžaduje sa, aby protiprávne konanie (delikt, nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup) a vznik škody boli v logickom slede (nexus = spojenie, súvislosť, sled), teda aby protiprávne konanie bolo príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti či okolnosti nasvedčujúcej jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Základom je úvaha (test *conditio sine qua non* spoločný pre takmer všetky právne systémy Európskej únie), či by škodlivý následok nastal bez konania škodcu. Ak by tomu tak bolo, príčinná súvislosť by daná nebola. Podľa teórie tzv. adekvátnej príčinnej súvislosti, príčinná súvislosť je daná vtedy, ak je škoda podľa všeobecnej povahy, obvyklého chodu vecí a skúseností adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu. Súčasne však musí byť preukázané, že škoda by bez tejto príčiny nebola nastala. Otázka príčinnej súvislosti medzi určitým protiprávnym konaním a konkrétnou škodou je otázkou skutkovou. Jej existenciu zisťuje súd, ktorý so zreteľom na konkrétne okolnosti vyhodnocuje, či tu príčinná súvislosť je alebo nie. Protiprávny úkon nemusí byť jedinou príčinou vzniku

škody (kumulatívna kauzalita), stačí, že je jednou z príčin, a to príčinou dôležitou, podstatnou a značnou. Treba tiež rozlíšiť, či v konkrétnom prípade viac skutočností v jednom okamihu spolupôsobilo na vzniku toho istého škodlivého následku (konkurenčná kauzalita) alebo či jedna skutočnosť vylučuje druhú, prípadne či novou skutočnosťou došlo k prerušeniu pôvodného dejového sledu. V tejto súvislosti možno poukázať aj na Princípy európskeho deliktneho práva (Principles of European Tort Law - PETL), ktoré (ako dielo popredných predstaviteľov európskej civilistiky z prostredia akademickej obce i právnej praxe) právnický vymedzujú príčinnú súvislosť ako predpoklad zodpovednosti za škodu (porovnaj D., JG. et al., Prokazování příčinné souvislosti multikauzálních škod, Univerzita Karlova v Praze 2010, str. 89). Podľa týchto princípov (čl. 3:104, bod 1), ak určitá skutočnosť viedla neodvratne k spôsobeniu škody, následná skutočnosť, ktorá by sama spôsobila tú istú škodu, nemôže byť braná do úvahy (nemožno na ňu brať zreteľ)."

13. V konaní vedenom pod sp. zn. 6Cdo/103/2011 najvyšší súd v rozhodnutí zo dňa 30.04.2011 vyslovil, že „Vyžaduje sa, aby nezákonné rozhodnutie a vznik škody boli v logickom slede (nexus spojenie, súvislosť, sled), teda aby nezákonné rozhodnutie bolo príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti nasvedčujúcej jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím môže byť len také nezákonné rozhodnutie, bez ktorého by škodný následok nevznikol. Základom je úvaha (test *conditio sine qua non*), či by škodlivý následok nastal bez nezákonného rozhodnutia. Ak by tomu tak bolo, príčinná súvislosť by daná nebola."

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/313/2009 zo dňa 24. februára 2011 skonštatoval, že „o vzťah príčinnej súvislosti ide, ak škoda vznikla následkom nezákonného rozhodnutia, teda ak je nezákonné rozhodnutie a škoda vo vzájomnom pomere príčiny a následku. Príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím je daná len vtedy, ak by škoda pri absencii nezákonného rozhodnutia nevznikla, musí teda ísť o priamu (nie len sprostredkovanú) príčinu vzniku škody. Otázka príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a konkrétnou škodou je síce v prvom rade otázkou skutkovou (súd zisťuje jej existenciu), avšak záver, či je v konkrétnom prípade daná príčinná súvislosť je súčasne otázkou právnou, pretože súd robí záver o existencii jedného z predpokladov zodpovednosti štátu za škodu, pričom tento právny záver je samozrejme závislý na skutkovom zistení. Ak by príčinou vzniku škody bola iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastane. Pritom nemusí ísť o príčinu jedinú, ale stačí ak ide o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom následku, o ktorého odškodnenie ide, a to o príčinu podstatnú."

15. Dovolací súd k otázke, medzi ktorými skutočnosťami je potrebné príčinnú súvislosť zisťovať uvádza: „Atribútom príčinnej súvislosti je „priamosť" pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu." (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/32/2007, R 28/2008, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/219/2007, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/301/2009).

16. „Najvyšší súd považuje za potrebné zdôrazniť, že príčinná súvislosť medzi konaním páchatel'a a dôsledkami je daná, ak by bez zavinenia páchatel'a nedošlo k škodlivému následku. Príčinná súvislosť medzi konaním páchatel'a a dôsledkami nie je narušená, ak je konanie páchatel'a sprevádzané inou skutočnosťou, ktorá prispieva k výskytu následku, ale správanie páchatel'a zostáva skutočnosťou, bez ktorej by k následkom nedošlo. Príčinná súvislosť by bola narušená len vtedy, ak by nová okolnosť konala ako výlučná a nezávislá príčina, čo by malo za následok bez ohľadu na správanie páchatel'a." (uznesenia NS ČR sp. zn. 3Tdo/399/2002)

17. V prejednávanej veci dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie existencie príčinnej súvislosti

ako základného predpokladu zodpovednosti žalovanej za škodu. Podľa názoru dovolacieho súdu tento predpoklad zodpovednosti žalovanej za škodu splnený nebol. Dovolateľ nepreukázal, že ním tvrdený nesprávny úradný postup OČTK mal priamy a bezprostredný vplyv na škodu mu vzniknutú, keď navyše z obsahu spisu vedeného na OS Skalica pod sp. zn. 7C/8/2017 vyplýva, že žalobca sa náhrady predmetnej škody domáhal zároveň proti odsúdeným páchatelom trestného činu, a teda ak podal žalobu aj proti páchatelom trestného činu, musel mať za to, že mu škoda bola spôsobená konaním týchto osôb. Rovnako tak zo zápisnice o verejnom zasadnutí zo dňa 26.04.2016 v trestnom konaní vedenom Okresným súdom Skalica pod sp.zn. 4T/156/2015 vyplýva, že práve tam obvinené osoby mali dovolateľovi spôsobiť škodu vo výške žalobou uplatňovaného nároku.

18. Tvrdenie dovolateľa, že hoci mu bola škoda spôsobená prvotne páchatelmi trestného činu, táto bola následne odstránená nájdením dodaného tvaru a škoda mu opätovne vznikla nesprávnym úradným postupom OČTK, pričom si škodu zároveň uplatnil voči páchatelom trestného činu, je v zjavnom rozpore a nenasvedčuje príčinnej súvislosti, čo na založenie zodpovednosti žalovanej za škodu nepostačuje. A teda ak konanie páchatelov trestného činu viedlo neodvratne k spôsobeniu škody dovolateľovi, následná ním tvrdená skutočnosť, ktorá by sama spôsobila tú istú škodu, t.j. nesprávny úradný postup OČTK, nemôže byť braná do úvahy, a preto nemožno konštatovať, že nesprávny úradný postup mal za následok vznik škody dovolateľa. K rovnakému záveru dospel aj odvolací súd, ktorý v bode 23 odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že: „Rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá mala za následok vznik ujmy žalobcu spočívajúcu v nezaplatení kúpnej ceny za dodaný tovar, tak bolo fyzickými osobami spáchanie zločinu poškodzovania veriteľa.“ Dovolací súd zároveň poukazuje na bod 24. rozhodnutia odvolacieho súdu. Dovolanie tak neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 2 CSP).

19. Dovolací súd uzatvára, že prvotnou, priamou a bezprostrednou príčinou vzniku škody je konanie osôb, ktoré boli za toto konanie právoplatne odsúdené a voči ktorým si žalobca uplatnil rovnaký nárok na náhradu škody. Ak by ku konaniu týchto osôb nedošlo, žalobcovi by ním uplatňovaná škoda nevznikla. Dovolací súd má za to, že táto škoda nebola odstránená ani následnými okolnosťami čo zjavne vyplýva aj zo správania dovolateľa, keďže ak by mal za to, že škoda spáchaná prvotným škodlivým konaním bola odstránená, tak by si zjavne neuplatňoval náhradu škody proti pôvodným škodcom a túto by si uplatňoval len voči subjektu zodpovednému za následné spôsobenie škody. Nemožno tiež opomenúť, že inštitút zaistenia veci v zmysle Trestného poriadku nie je obligatónnym inštitútom, ale je na úvahe OČTK či pristúpiť k zaisteniu veci a rovnako je nevyhnutné posúdiť aj možnosti zaistenia veci. Postup OČTK, ktorý dodaný materiál nezaistili v zmysle § 89 TP aj napriek žiadosti žalobcu, by v prípade ak by súdy vyhodnotili, že išlo o nesprávny úradný postup bolo až sekundárne a škodlivý následok by nastal aj bez nesprávneho úradného postupu OČTK. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že tovar bol z dôvodu výhrady vlastníckeho práva stále vo vlastníctve dovolateľa.

20. Dovolací súd uzatvára, že škoda môže vzniknúť aj v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom v trestnom konaní, ak bol pôvodný škodlivý následok trestného činu preukázateľne odstránený, avšak následným neprávny úradným postupom bol spôsobený vznik škody rovnakého rozsahu a na rovnakom predmete, avšak súd vždy posudzuje ktoré konanie, resp. opomenutie konania bolo príčinou vzniku škody pri každom prípade individuálne.

21. Dovolací súd uzatvára, že odvolací súd dospel k správne právnemu záveru, keď konštatoval, že medzi škodou dovolateľa a postupom žalovanej nie je daná priama príčinná súvislosť ako zákonný predpoklad zodpovednosti žalovanej za škodu. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, odmietol (§ 447 písm. c) CSP).

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie o nároku žalovanej na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.